

آداب معاشرت

رسم زندگی

معاشرت با دیگران در زندگی روزمره آدابی دارد که همه ما کم و بیش با آن آشنا هستیم. اما امروزه با فراگیر شدن فضای مجازی، آداب معاشرت در چنین فضایی نیز به شدت مطرح شده است. ما این روزها در سطحی وسیع و در بسیاری از امور زندگی مان از ارتباطات اینترنتی استفاده می‌کنیم؛ روابط خانوادگی و فامیلی، روابط آموزش، روابط دوستانه و یا ارتباطات مربوط به کسب و کار، خرید و فروش. می‌بینید که این روابط به شکل گسترده‌ای رواج پیدا کرده‌اند. از این رو امروزه واژه «نتیکت» (NETIQUETTE) که ترکیب کلمه‌های «نت» و «اتیکت» به معنای «آداب معاشرت» است، به آداب و تشریفات و باید‌ها و نبایدها در فضای مجازی اشاره دارد و به تدریج جای خود را در ادبیات مربوط باز می‌کند.

بله معاشرت در دنیای مجازی نیز از اهمیت برخوردار است و ما در آن محیط نیز مانند زندگی واقعی و محیط فیزیکی، ملزم به رعایت پاره‌ای از آداب و چارچوب‌ها هستیم؛ چارچوب‌هایی که متأسفانه گاهی بزرگ‌ترهای ما نیز به آن‌ها بی‌توجه هستند و در این زمینه‌ها به آموزش و تذکر نیاز دارند.

حسین امینی پویا

حفظ سلامت اخلاقی خود و دیگران

ابتدا باید بدانیم، در فضای مجازی باید همانی باشیم که در فضای واقعی هستیم. یعنی به همان معیارهای رفتاری و اخلاقی پایبند باشیم که در زندگی واقعی به آن‌ها باور داریم. مگر چه چیزی تغییر کرده است؟ ما که خودمان هستیم و دیگران نیز همین‌طور. در این رابطه و تعامل دوطرفه فقط شکل ارتباط تغییر کرده است. پس حفظ حقوق و حریم دیگران، خیرخواهی و پرهیز از خشونت، بدگویی نکردن و داشتن عفت کلام و دیگر اصول اخلاقی و رفتاری، دقیقاً و حتی گاه جدی‌تر باید در این فضا رعایت شود.

زمان را مدیریت کنید

زمان حضور خود را در شبکه‌های اجتماعی باید مدیریت کرد. شما در زندگی کارها و وظایف دیگری نیز دارید. چرا باید همیشه سرتان توی گوشی باشد؟ چه لزومی دارد که صبح تا شب گوشی به دست پیام‌ها را وارسای کنید؟ شما واقعاً در شبانه‌روز به چند کیلومتر! اطلاعات نیاز دارید؟ بد نیست گاهی حتی از خودتان بپرسید: «مگر من یک مفسر سیاسی فعال هستم که این قدر پیام سیاسی می‌خوانم؟!»: «مگر من طراح مد یا بازیکن حرفه‌ای فوتبال هستم که اخبار مربوط را این گونه شدید پیگیری می‌کنم؟»

پس گاهی باید بی‌خیال دنیای مجازی شوید و به زندگی تان برسید؛ به خصوص وقتی با جمعی نشست‌اید. در مهمانی‌ها، جمع‌های دوستانه، رستوران و... اوقاتی که با دیگران هستید، گپ و گفت با آن‌ها باید اولویت شما باشد. انگار نه انگار که به مهمانی رفته‌اید. نمی‌گوییم اصلاً گوشی را کنار بگذارید. معلوم است که گاهی باید به پیامی پاسخ داد یا پیگیر کار ضروری دیگری بود. در این گونه موارد با یک عذرخواهی ساده، چند دقیقه‌ای را زمان بخواهید و کارتان را انجام دهید. مهم آن است که بدانید به مهمانی رفته‌اید و دیگران نیز از ارتباط با شما سهمی دارند.

سرت در دنیای مجازی

هر چیزی را رونویسی نکنید

یادتان باشد پیامی که ارسال می‌کنید بعد از رسیدن به مقصد غیب نمی‌شود و از بین نمی‌رود. پس سعی کنید هر مطلب و محتوایی را به اشتراک نگذارید. روی پیام‌های خود قبل از ارسال تأمل کنید. بدانید فضای مجازی فضای دروغ و فریب نیز هست. گاه بخش بریده‌شده‌ای از یک فیلم می‌تواند واقعیتی آشکار را جور دیگر نمایش دهد. پس با وسواس ویژه به چیزهایی که به اشتراک می‌گذارید، توجه کنید.

متأسفانه هستند کسانی که حتی قبل از خواندن کامل یک متن دریافتی یا دیدن کامل فیلمی، فوری آن را برای کسی دیگر می‌فرستند و بعد معلوم می‌شود آن فیلم یا متن مشکل داشته است. وقتی کار از کار گذاشته، معلوم است که عذرخواهی یا پشیمانی نیز چیزی را عوض نمی‌کند.

کم‌گو و گزیده‌گو باشید

شاید در شبکه‌های مجازی محدودیتی برای تعداد کلمه‌هایی که می‌نویسید وجود نداشته باشد، اما این موضوع نباید شما را به درازگویی بکشاند. وقتی قرار است اغلب پیام‌ها با گوشی خوانده شوند، چه بهتر که تا حد امکان کوتاه باشند. بنابراین سعی کنید حجم پرونده‌های (فایل‌های) ارسالی‌تان را کوتاه کنید. با این کار، هم مطلب ارسالی‌تان راحت‌تر خوانده می‌شود، هم به حجم اینترنت طرف مقابل رحم کرده‌اید!

اضافه بر این توجه دارید که اغلب افراد مثل خود شما در گروه‌های متعددی عضو هستند و قرار است پیام‌های زیادی را بخوانند. اگر این پیش‌فرض را در نظر داشته باشید، خودتان می‌فهمید که باید به حجم و تعداد پیام‌هایی که به اشتراک می‌گذارید، توجه داشته باشید. پس لطفاً پیام‌های کیلویی! صبح و ظهر و شب! با دسته‌گل‌ها و «شکلک‌های» (ایموجی‌های) فراوان نفرستید.

بازار شایعه و خرافات را داغ نکنید

اخبار عجیب و غریب و خرافه‌ها را که پایه و اساس درستی ندارند نیز با ذوق‌زدگی برای دیگران نفرستید. همان‌طور که گفتیم، تا از درست‌بودن چیزی مطمئن نشده‌اید، آن را نه بپذیرید و نه با دیگران به اشتراک بگذارید. شایعات غالباً همین‌گونه شکل می‌گیرند و پخش می‌شوند. وقتی به دلیل ناآگاهی و نداشتن اطلاعات کافی از یک موضوع، مطلبی را فوراً و بدن دقت به اشتراک می‌گذارید، به همین راحتی و بدون اینکه بدانید، شایعه‌ای را در فضای مجازی دامن زده‌اید.

کمتر اخبار منفی و ناامیدکننده را منتشر کنید

یک نصیحت دوستانه: حجم خبرهای بد و منفی را که به اشتراک می‌گذارید، با وسواس تنظیم کنید. بعضی‌ها هستند که انگار با خودشان قرار گذاشته‌اند فقط اخبار منفی و بد را منتشر کنند. آن‌ها بی‌آنکه بدانند، موجوداتی بدبین، منفی و ناامیدند و همه را ناامید می‌خواهند. نمی‌گوییم در اطراف ما همه چیز به‌سامان است. گریزی هم از دیدن و شنیدن برخی خبرهای منفی وجود ندارد، اما چرا باید آن‌ها را مدام تکرار کنیم؟!

دیدهای کسی خاک اره را دوباره بخواهد اره کند؟! یادتان باشد، دوباره و دوباره به اشتراک گذاشتن اخبار منفی و غرغر کردن و حرف‌های بی‌حاصل زدن همان اره کردن دوباره خاک اره است. روشن است که این کار عبث و ابلهانه است. با تکرار این اخبار ناامیدکننده و منفی، جز اینکه اعصاب خود و مخاطبان‌تان را خراب کنید، چه نتیجه دیگری می‌گیرید؟!

اصلاً چرا خبرهای بد را شما بدهید؟! تازه مطمئن باشید اکثر افراد آن‌ها را شنیده‌اند. اخبار بد با سرعت و زودتر از بقیه منتشر می‌شوند. اگر همه نشنیده باشند نگران نباشید، آن‌ها چیزی را از دست نداده‌اند. به هر حال نباید کاری کنید که وقتی اسم و عکس شما را می‌بینند، منتظر متن یا خبری منفی و ناامیدکننده باشند.

این مطلب ادامه دارد...